

2004-06-07

Enheten för Europeiska unionen

Rådet för allmänna frågor och yttre förbindelser
den 14-15 juni 2004

Kommitterad dagordning.

Allmänt

Rådet för allmänna frågor och yttre förbindelser äger rum den 14-15 juni 2004 i Luxemburg.

I anslutning till rådsmötet hålls associeringsråd med Rumänien och Egypten, samt anslutningskonferens med Bulgarien och Rumänien.

Dessutom hanteras IGC separat i anslutning till rådsmötet.

RÅDET FÖR ALLMÄNNA FRÅGOR

1. Godkännande av dagordningen
2. Godkännande av A-punktlistan

Redovisas löpande i telegram från rådssekretariatet.

3. Läget i andra rådsformationer

Informationspunkt.

Ärendet utgör en stående punkt på dagordningen. Inför varje möte med rådet presenteras ett dokument med de viktigaste frågor som behandlats av övriga rådskonstellationer. Avsikten är att ge Allmänna rådet en överblick av andra rådsmöten.

4. Förberedelser inför Europeiska rådet 17-18 juni 2004

Diskussionspunkt.

Vid rådsmötet förväntas rådet fastställa en preliminär kommenterad dagordning för Europeiska rådets möte i juni.

Vid Europeiska rådets möte 17-18 juni väntas fokus framför allt ligga på IGC-diskussionerna. Vid sidan av IGC-frågorna blir valet av ny kommissionsordförande en viktig fråga. Ordförandeskapet har i sitt senaste utkast till kommenterad dagordning därutöver föreslagit att följande områden tas upp till behandling vid Europeiska rådet i juni:

Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa – där Europeiska rådet förväntas diskutera arbetet inom ramen för uppföljningen av Tammerforsmötet.

Terrorism – Europeiska rådet väntas behandla uppföljningen av den deklaration mot terrorism som antogs vid vårtoppmötet.

Utvidgningen – inom vilken föreslås slutsatstexter om Bulgarien och Rumänien, Turkiet, och Kroatien.

Det finansiella perspektivet – ordförandeskapet föreslår korta slutsatser av procedurell karaktär.

Ekonomiska frågor och sysselsättning – här kommenteras kort utvecklingen sedan vårtoppmötet.

Yttre förbindelser/GUSP/ESFP - ett omfattande avsnitt som bl. a. behandlar uppföljning av säkerhetsstrategin, utvecklingen vad gäller militär och civil krishantering, Europeiska grannskapsinitiativet samt en rad aktuella utrikespolitiska frågor, rörande t ex Mellanöstern, Irak, Iran och Afrika.

Regeringen anser att ordförandeskapets förslag utgör ett bra underlag för den fortsatta diskussionen.

5. EU-utvidgning: Förberedelser inför anslutningskonferens med Bulgarien och Rumänien.

Beslutspunkt. Rättslig grund: artikel 49 i unionsfördraget.
Enhällighet.

Ordförandeskapet har aviserat att anslutningskonferens med Bulgarien respektive Rumänien skall hållas den 15 juni 2004.

I konferensen med Bulgarien förväntas tre kapitel stängas preliminärt; jordbruksfrågor, regional- och sammanhållningspolitiken, och finansiella och budgetmässiga frågor. Ordförandeskapet är också angeläget att förhandla Bulgariens sista utestående kapitel, konkurrenspolitiken, för att därigenom kunna slutföra Bulgariens anslutningsförhandlingar. I skrivande stund är det oklart om så kommer att ske.

I konferensen med Rumänien förväntas två kapitel att stängas preliminärt; jordbruksfrågor, samt finansiella och budgetmässiga frågor. Därmed skulle det återstå för Rumänien att förhandla sex

kapitel; fri rörlighet för tjänster, konkurrensfrågor, energi, regional- och sammanhållningspolitik, miljö, samt rättsliga och inrikes frågor.

Det kan noteras att båda kandidatländerna framställt ytterligare krav avseende det finansiella kapitlet. I båda fallen begärs en så kallad Schengen-facilitet och en *cash flow*-facilitet. Sådana beviljades de tio nyligen anslutna medlemsländerna i motsvarande förhandlingar.

Förhandlingarna avancerar enligt fastlagd tidtabell med sikte på att EU skall kunna välkomna båda länderna, om de är redo, som medlemmar från januari 2007. Förhandlingarna följer samma principer och arbetsformer som tidigare utvidgning utan att föregripa diskussioner och överenskommelser om framtida politik eller nästa finansiella perspektiv i enlighet med rådsbeslutet den 22 mars 2004 om ett finansiellt paket för Bulgarien och Rumänien.

RÅDET FÖR YTTRE FÖRBINDELSER

- 1. Godkännande av dagordningen**
- 2. Översyn av genomförandet av Massförstörelsevapenstrategin**

Informations- och ev. beslutspunkt. Rättslig grund: Artiklarna 12 och 13 i unionsfördraget.

MFV-strategin har behandlats i EU-nämnden vid ett flertal tillfällen.

Rådet förväntas informeras om en rapport om åtgärder under de gångna sex månaderna för genomförandet av EU:s strategi mot spridning av massförstörelsevapen som antogs i december 2003.

Rådet förväntas också godkänna en deklaration som skall antas vid Europeiska Rådets möte den 17-18 juni. Deklarationen handlar om medlemsstaternas användande av straffrättsliga påföljder för brott mot de nationella lagar som omfattar ett antal EU/EG-instrument avseende massförstörelsevapen, exempelvis EG:s förordning om exportkontroll av varor och teknik med dubbla användningsområden).

Den lägesrapport som tagits fram av rådssekretariatet är heltäckande och går igenom de åtgärder som hittills vidtagits för att genomföra strategin. Exempel på detta är att EU genomfört ett antal demarcher för att främja universell anslutning till relevanta avtal, fattat beslut om ökat finansiellt stöd för projekt vid Internationella Atomenergiorganet IAEA m.m. Det krävs emellertid ytterligare insatser i det fortsatta genomförandet av strategin. Vissa åtgärder är i en inledningsfas och

andra har ännu inte påbörjats. Detta gäller bl.a. åtagandet om att EU gemensamt skall verka för att förstärka möjligheterna till att kontrollera att stater efterlever konventionen om förbud mot biologiska vapen (sådana möjligheter finns inte idag) samt att EU skall upprätta stödprogram för länder som behöver hjälp på exportkontrollområdet.

Det är viktigt att arbetet med att genomföra strategin fullföljs med kraft och att ickespridningsfrågorna ges en central plats i EU:s politik och i dess dialog med tredje land.

3. Europeiska Säkerhets- och Försvarspolitiken (ESFP)

Besluts- och eventuell diskussionspunkt. Beslut fattas med konsensus.

Vid rådet förväntas en rapport om ESFP antas, vilken sedan vidarebefordras till Europeiska rådet. Rapporten är en redogörelse för arbetet inom ramen för den europeiska säkerhets- och försvarspolitiken under det irländska ordförandeskapet.

Rapporten kommer sannolikt att ta upp frågor som arbetet med militära och civila kapaciteter för krishanteringsinsatser, EU-ledda insatser, samarbete med andra organisationer och tredje länder inom krishantering, och andra frågor som varit aktuella under det irländska ordförandeskapet.

Regeringen avser stödja att rådet godkänner ordförandeskapets redogörelse, samt mandatet för det inkommande ordförandeskapet.

EU:s övergripande strategi för Bosnien

Rådet kommer sannolikt även att behandla EU:s övergripande strategi för Bosnien. Strategin betonar att målet är att föra Bosnien närmare EU och att EU:s alla insatser, inklusive den möjliga planerade EU-ledda militära insatsen efter SFOR, skall verka för detta mål. Strategin kommer också att underlätta samordningen mellan olika delar av EU:s insats i Bosnien såväl i Bryssel som i Bosnien, där EU:s särskilde representant (Paddy Ashdown) har givits en stark koordinerande roll. Regeringen avser välkomna EU:s övergripande strategi för insatser i Bosnien.

Försvarsmaterielbyrån

Beslut om att inrätta försvarsmaterielbyrån kommer att fattas vid rådsmötet genom en gemensam åtgärd.

Ärendet var uppe i EU-nämnden inför rådsmötet beslut i november 2003 att inrätta en byrå för förmågeutveckling och försvarsmaterielsamarbete i EU. Beslutet innefattade även inrättandet av

Agency Establishment Team (AET) med uppdrag att senast 1 maj 2004 lämna förslag till byråns inriktning, uppgifter och organisation. Frågan var också uppe i EU-nämnden inför rådet i maj 2004 då teamets arbete var slutfört.

Regeringen stödjer etableringen av försvarsmaterielbyrån. Den kommer att analysera brister, särskilt avseende militära kapaciteter, identifiera nödvändiga projekt och föreslå samarbeten på försvarsmaterielområdet. Arbetet med att identifiera militära europeiska kapacitetsbrister är särskilt viktigt. Därmed kan byråns arbete på sikt stärka EU:s krishanteringsförmåga, vilket regeringen stödjer.

4. Konfliktförebyggande

Beslutspunkt. Beslut fattas med konsensus.

Vid rådet förväntas den årliga rapporten om konfliktförebyggande i enlighet med EU:s program för förebyggande av väpnade konflikter godkännas, vilken sedan vidarebefordras till Europeiska rådet. Rapporten är en redogörelse för det arbete som genomförts inom EU under året vad avser konfliktförebyggande. Den anlägger ett brett perspektiv på EU:s konfliktförebyggande och beskriver EU:s verksamhet inom ramen för bl. a. ESFP, utvecklingssamarbete, handel samt även samarbetet med internationella organisationer. Rapporten innehåller även en framåtsyftande del som ger inriktningen för arbetet det kommande året.

Regeringen stödjer att rådet godkänner ordförandeskapets rapport.

5. Fredsprocessen i Mellanöstern

Diskussionspunkt under lunchen, ev. beslutspunkt (rättslig grund artikel 11 och 12 i EU-fördraget.)

Rådet kan förväntas diskutera den senaste händelseutvecklingen i ljuset av premiärminister Sharons plan för ett tillbakadragande från Gaza och den israeliska regeringens omröstning om denna.

Rådet förväntas även diskutera EU:s möjligheter att bidra till att skapa förutsättningar för en ömsesidig vapenvila, i syfte att skapa bättre förutsättningar för en återupptagen fredsprocess. Israels agerande i Rafah motiverar även en diskussion om situationen för UNRWA (United Nations Relief and Works Agency) och den *emergency fund* som den palestinska regeringen inrättat för återuppbyggnaden av Rafah.

Den svenska regeringen anser att EU först och främst bör fortsätta att driva frågan om en ömsesidig israelisk-palestinsk vapenvila. Det är vidare av stor vikt att EU står fast vid de fem kriterier som tidigare angetts angående ett israeliskt tillbakadragande från Gaza. Regeringen anser också att EU, enskilt och i Kvartetten, redan nu måste vidta konkreta förberedelser för sin framtida roll.

6. Irak

Ev. beslutspunkt. Rättslig grund: Artikel 11 och 12 i EU-fördraget.

Kommissionen (Patten) och HR/SG Solana förväntas den 9 juni att presentera ett gemensamt brev med "huvudelement" för en EU-politik för Irak. Samtidigt förväntas ett meddelande från Kommissionen om EU:s Irakstrategi (Medium Term Strategy).

Det är i dagsläget oklart hur rådet kommer att behandla dessa dokument. Sannolikt kommer de att välkomnas i rådsslutsatser.

Avsikten är att EU:s Irakstrategi sedan skall antas av Rådet vid toppmötet i juni. Irakstrategin syftar till att skapa ett demokratiskt, ekonomiskt stabilt samt ett politiskt och ekonomiskt integrerat Irak.

Kommissionen har under hand presenterat innehållet i sitt meddelande om Irakstrategin och erbjudit medlemsstaterna att lämna synpunkter. Förslaget innebär i en första fas bl.a. valstöd, besök av trojkan till interimregeringen i Irak, samt upprättande av EG-kontor i Amman. I en andra fas föreslås stöd för MR och demokratisatser, initierande av en politisk dialog, samt ökat återuppbyggnadsstöd. I den sista fasen förutses bl.a. förhandlingar om en kontraktbaserad relation mellan EU och Irak, samt möjligheter till utlåning via Europeiska Investeringsbanken (EIB).

7. Iran

Diskussionspunkt.

Vid rådsmötet kommer eventuellt EU:s relationer med Iran att diskuteras. Såväl utvecklingen på det nukleära området som situationen vad beträffar respekt för de mänskliga rättigheterna kan komma att beröras. Samtidigt står frågan om Irans nukleära program på dagordningen vid IAEA:s styrelsemöte 14-18 juni.

Frågan behandlades senast av EU-nämnden vid sammanträdet den 19 mars.

Frågan om Irans kärntekniska program är enbart civilt eller ej, har stått på den internationella dagordningen en längre tid. Hittills har IAEA inte kunnat dra några definitiva slutsatser och undersökningen fortsätter.

IAEA:s styrelse antog i mars en resolution som bl.a. uppmanar Iran att visa all den öppenhet som krävs för att IAEA ska kunna fullgöra sitt uppdrag att utreda det kärntekniska programmets karaktär.

I en rapport från den 1 juni 2004 konstaterar IAEA att man kommit ytterligare en bit på väg sedan styrelsemötet i mars, men att alla frågetecken inte rätats ut. IAEA:s styrelse möts den 14 juni och skall då ta ställning till rapporten.

EU inledde 2002 förhandlingar med Iran om ett handels- och samarbetsavtal. Dessa försvåras av oklarheterna kring landets kärnenergiprogram. EU:s linje är att det krävs parallella framsteg på fyra politiska områden där EU ställer krav på det iranska agerandet (respekt för de mänskliga rättigheterna, nedrustning/icke-spridning av massförstörelsevapen, samarbete i kampen mot terrorismen och en konstruktiv hållning till fredsprocessen i Mellanöstern). Sverige arbetar aktivt för att försäkra att parallelliteten består, att tydliga krav fortsatt ställs på Iran och att dessa får konkreta resultat. Vikten av konkreta resultat gäller även EU:s särskilda dialog med Iran om mänskliga rättigheter.

8. Burma/ASEM

Diskussionspunkt i samband med lunch.

Frågan om ASEM:s utvidgning och Burma har tidigare behandlats vid Gymnich i april, samt flera rådsmöten (bl.a. mars och maj 2004). Tidigare har beslutats i rådet att acceptera Burma i ASEM förutsatt att militärjuntan i Burma i) inbjuder National League for Democracy (NLD) och andra oppositionsgrupper, inklusive etniska minoriteter, till nationalkonventet; ii) frisläpper oppositionsledaren Aung San Suu Kyi, samt iii) låter NLD verka fritt samt tillåter medlemmar i NLD att verka fritt och delta i nationalkonventet utan trakasserier.

Frågan behandlades också vid ASEM:s utrikesministermöte den 17-18 mars. Vid utrikesministermötet framförde EU ovan nämnda krav för Burmas deltagande i ASEM, vilket noterades av de asiatiska länderna.

ASEAN (Association of South East Asian Nations) har sedan 1997 (Laos och Burma) och 1999 (Kambodja) tre nya medlemmar. EU har blockerat deltagande av Burma p.g.a. det politiska läget i landet och

Aung San Suu Kyis fängslande. Laos och Kambodja kan accepteras (och givetvis de nya EU-länderna). På asiatisk sida kräver man att de tre ASEAN-länderna ska accepteras för att de nya EU-länderna ska få delta i ASEM. Frågan om ett beslut om utvidgning uppsköts vid förra toppmötet 2002 i Köpenhamn till årets toppmöte i oktober i Hanoi.

Det irländska ordförandeskapet har utsett en särskild representant, John Campbell, att följa utvecklingen i Burma och rapportera till rådsrådet. Några förändringar i demokratisk riktning i Burma har inte kunnat skönjas i dennes senaste rapport den 1 juni. NLD har inte inbjudits att delta i nationalkonventet, Aung och vice ordf U Tin Oo är fortsatt frihetsberövade.

De nuvarande asiatiska ASEM länderna håller fast vid att om EU:s 10 nya medlemsländer skall vara med i ASEM ska detsamma också gälla Burma samt Laos och Kambodja.

Det inkommande ordförandeskapet, Nederländerna, har bl.a. vid rådsrådet den 17 maj indikerat att man överväger ställa in planerade möten med ASEM:s finans- respektive handelsministrar (juli resp sept) om inga framsteg gjorts i utvidgningsfrågan och hanteringen av Burma vid början av juni. Argumentet för detta är att EU inte kan genomföra ASEM-möten utan att de nya medlemsländerna deltar.

9. Afghanistan

Vid rådsrådet avses att diskutera och ta ställning till EU valobservatörsmission till Afghanistan. Kommissionen och medlemsstaterna har olika uppfattningar om lämpligheten i att skicka valobservatörer från EU till Afghanistan.

Kommissionen har utarbetat förslag till alternativ till att skicka valobservatörer till Afghanistan. Dessa består i att förstärka EUSR Vendrells kontor med juridisk och valteknisk expertis; ge stöd till mediebevakning, ge stöd till AIHRC (Afghan Independent Human Rights Commission) vilka har till uppgift att undersöka klagomål i samband med valen, information om medborgarkunskap (rättigheter och skyldigheter), samt stöd till inhemska valobservation. Dessutom vill kommission undersöka möjligheterna till stöd för inhemska valobservation, antingen via inhemska organisationer eller via FN:s utvecklingsprogram UNDP.

Tanken har varit att truppförstärkning till ISAF/Nato (International Security Assistance Force) i form av bidrag till redan etablerade PRT (Provincial Reconstruction Team) skulle höja säkerheten i landet, men detta är nu försenat.

I sitt senaste förslag har kommissionen dock tagit hänsyn till medlemsländernas ståndpunkter och stärkt de olika alternativen. Utifrån den givna situationen i Afghanistan och att förstärkning av ISAF/Natoutvidgningen försenats, anser regeringen att kommissionens föreslagna alternativ är bra och bör stödjas.

10. EU:s strategiska partnerskap för Medelhavets- och Mellanösternregionen

Besluts punkt. Enhällighet krävs. Rättslig grund är art 11 och 12 i unionsfördraget.

Till grund för frågan ligger Europeiska rådets antagande i december 2003 av den europeiska säkerhetsstrategin, samt dess uppdrag - inom ramen för säkerhetsstrategin - åt ordförandeskapet, höge representanten Solana och kommissionen, att ta fram en strategi för Medelhavsområdet och Mellanösternregionen. Frågan har inte tidigare behandlats i EU-nämnden.

Rådet väntas godkänna ordförandeskapets slutrapport om EU:s strategiska partnerskap med Medelhavsregionen och Mellanöstern för slutligt antagande av Europeiska rådet senare i juni.

Strategin skall baseras på långsiktigt partnerskap och ta hänsyn till befintliga strukturer (Barcelonaprocessen och Gulfstaternas samarbetsorganisation GCC) som utgör strategins ryggrad. Strategin omfattar länderna inom Barcelonaprocessen, GCC samt Libyen, Mauretanien, Yemen, Iran och Irak. Differentiering skall göras mellan de olika länderna. Rapporten understryker betydelsen av att framsteg görs i fredsprocessen för att reforminitiativ skall kunna få gehör. Brist på framsteg i fredsprocessen får inte bli en förevändning att inte genomföra reformer.

Inom EU råder enighet om att det strategiska partnerskapet skall vara tydligt åtskilt från andra internationella initiativ. EU och USA bör samarbeta och dra nytta av sina komparativa fördelar och pågående aktiviteter, men EU bör ha en egen distinkt profil.

11. Europeiska grannskapsinitiativet

Besluts punkt. Rättslig grund: art 11 och 12 i unionsfördraget.

Kommissionen presenterade den 12 maj ett allmänt strategipapper om ENP (European Neighbourhood Policy) samt sju deskriptiva landrapporter (Ukraina, Moldavien, Jordanien, Marocko, Tunisien, Israel och de palestinska områdena). Främst det vägledande strategipappret kommer att vara föremål för diskussion vid rådsmötet,

då rådsslutsatser om ENP kommer att antas. Senare i juni kommer KOM presentera mer konkreta handlingsplaner för de sju länderna.

Flera svenska önskemål har tillgodosetts i det utkast till rådsslutsatser som nu föreligger. Bland annat har även Vitryssland givits möjlighet att inkluderas i ENP, när de politiska förhållandena så tillåter. I väntan på detta aviseras en större satsning på det civila samhället. Även Södra Kaukasien har inkluderats i ENP, vilket regeringen har drivit en längre tid. Likaså har ett svenskt önskemål om en skrivning om hållbar utveckling tillgodosetts. Regeringen har också försökt få igenom en skrivning om att frihandel är ett gemensamt mål för hela ENP-området, något som ännu inte helt vunnit gehör bland andra medlemsländer.

12. Övrigt: Nepal

Storbritannien har aviserat att de under övriga dagordningspunkter önskar initiera en diskussion om situationen i Nepal, och då särskilt mot bakgrund av den aktivitet som bedrivs av the Communist Party of Nepal (Maoist). Enligt Storbritannien fortsätter maoisterna i Nepal att mörda civilpersoner och politiker samt att utföra bombattentat, skrämselaktioner, kidnappningar och utpressning.

Storbritannien anser att dessa terrorhandlingar hotar en positiv utveckling i Nepal och att situationen förtjänar kraftfulla åtgärder från EU:s sida.